

Cartea Verde a PFA

2025

Contabilitatea și obligațiile fiscale

Autor: Dana Hristu

CARTEA VERDE a PFA

Contabilitatea și obligațiile fiscale

 RENTROP & STRATON
Informații Specializate

București

1. Introducere

Această lucrare este destinată persoanelor fizice care desfășoară activități economice cu caracter de continuitate (servicii, comerț, producție, închiriere, agricultură etc.), în scopul obținerii de venituri, care au obligații contabile și fiscale sau persoanelor fizice care obțin ocazional diverse venituri care nu au obligația conducerii contabilității, însă au obligații fiscale.

Astfel, persoanele fizice care realizează, individual sau într-o formă de asociere, venituri/pierderi din România sau/și din străinătate datorează, în principiu, impozit pe venit și contribuții sociale obligatorii, conform prevederilor Codului fiscal.

De asemenea, pentru anumite venituri obținute de către persoanele fizice există obligația de a organiza contabilitatea.

1.1. Venituri pentru care există obligația de a organiza contabilitatea

Au obligația de a organiza contabilitatea persoanele fizice și asocierile fără personalitate juridică ale căror venituri sunt supuse impozitului pe venit în conformitate cu prevederile Codului fiscal, al căror venit net anual este determinat în sistem real, pe baza datelor din contabilitate, fiind obținut din următoarele surse:

- a) activități independente;
- b) cedarea folosinței bunurilor, respectiv din **închirierea de către persoanele fizice a mai mult de 5 camere** în scop turistic, situate în locuințe proprietate personală, indiferent de numărul de locuințe în care sunt situate acestea;
- c) activități agricole, silvicultură și piscicultură.

Persoanele care desfășoară activități independente sunt cele care obțin venituri din:

- activități economice (persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale);
- profesii libere (medici, avocați, notari publici, executori judecătorești, experți tehnici și contabili, contabili autorizați, auditori financiari, consultanți fiscali, arhitecți, traducători, sportivi, precum și alte persoane fizice cu profesii reglementate în condițiile legii);
- drepturi de proprietate intelectuală (dacă persoana fizică optează pentru determinarea venitului net în sistem real).

Din punct de vedere fiscal, activitatea independentă reprezintă orice activitate desfășurată de către o persoană fizică în scopul obținerii de venituri, care îndeplinește cel puțin 4 dintre următoarele criterii:

1. persoana fizică dispune de libertatea de alegere a locului și a modului de desfășurare a activității, precum și a programului de lucru;
2. persoana fizică dispune de libertatea de a desfășura activitatea pentru mai mulți clienți;
3. riscurile inerente activității sunt asumate de către persoana fizică ce desfășoară activitatea;
4. activitatea se realizează prin utilizarea patrimoniului persoanei fizice care o desfășoară;
5. activitatea se realizează de persoana fizică prin utilizarea capacității intelectuale și/sau a prestației fizice a acesteia, în funcție de specificul activității;
6. persoana fizică face parte dintr-un corp/ordin profesional cu rol de reprezentare, reglementare și supraveghere a profesiei desfășurate, potrivit actelor normative speciale care reglementează organizarea și exercitarea profesiei respective;
7. persoana fizică dispune de libertatea de a desfășura activitatea direct, cu personal angajat sau prin colaborare cu terțe persoane în condițiile legii.

Așadar, raportul juridic încheiat între părți trebuie să conțină, în mod obligatoriu, clauze contractuale clare privind obiectul contractului, drepturile și obligațiile părților, astfel încât să nu rezulte existența unei relații

2. Definiții și termeni specifici

- **Activitate economică** – activitate cu scop lucrativ, constând în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii.
- **Anul fiscal** – este anul calendaristic (1 ianuarie – 31 decembrie, în fiecare an).
- **Arendarea** – este contractul prin care o parte, numită arendator, se obligă să asigure celeilalte părți, numite arendaș, folosința bunurilor agricole pentru o anumită perioadă, în schimbul unui preț, denumit arendă (art. 1.777 și 1.778 din Codul civil).
- **Asociere, fără personalitate juridică** – orice asociere în participațiune, grup de interes economic, societate civilă sau altă entitate care nu este o persoană impozabilă distinctă, în înțelesul impozitului pe venit și pe profit, conform normelor emise în aplicare ale Codului fiscal. Sunt asocieri fără personalitate juridică: Întreprinderea individuală (ÎI), Întreprinderea familială (ÎF), cabinetul medical grupat, cabinetul medical asociat, societatea civilă medicală, cabinetul asociat de avocați, societatea civilă profesională de avocați, notarii publici asociați, cât și orice asociere fără personalitate juridică constituită în baza Codului civil.
- **Codul CAEN** – Clasificarea activităților din economia națională, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 656/1997 privind aprobarea Clasificării activităților din economia națională – CAEN, cu completările și modificările ulterioare.
- **Comerț ambulant** – activitatea de comercializare cu amănuntul realizată prin trecere dintr-un loc în altul, în rulote mobile, standuri mobile, chioșcuri mobile sau în vehicule special amenajate.

- **Comerț – meserie** – sunt venituri realizate din comerț de către persoane fizice sau de asocieri fără personalitate juridică, din prestări de servicii, sau cele obținute din practicarea unei meserii. De exemplu: activități de producție, de reparații; cumpărături făcute în scopul vânzării; organizarea de spectacole; intermediar de tranzacții comerciale cum ar fi: contract de comision, de mandat, de reprezentare, de agent de asigurare; vânzarea în regim de consignație a bunurilor cumpărate în scopul revânzării sau produse pentru a fi comercializate; activități de editare, imprimărie, multiplicare; transport.

- **Contractul de locațiune** – contractele de cedare a folosinței bunurilor, din perspectiva Codului civil sunt cuprinse în denumirea generică a contractelor de locațiune.
În vederea protejării dreptului locatorului (persoana fizică, care oferă spre închiriere un bun mobil și/sau imobil, în baza unui contract și pentru o perioadă determinată, în schimbul unei sume de bani. Locatorul poate fi proprietarul bunului mobil și/sau imobil, sau o altă persoană fizică sau juridică mandatată de acesta să îl reprezinte) cu privire la plata chiriei la termenele și în condițiile menționate în contracte, se prevede necesitatea înregistrării contractelor la organele fiscale, care în urma înregistrării devin titluri executorii. Arendarea reprezintă, locațiunea bunurilor agricole.

- **Contribuabil** – orice persoană fizică, juridică sau orice altă entitate fără personalitate juridică ce datorează, conform legii, impozite, taxe și contribuții sociale.

- **Domiciliu fiscal** – în cazul creanțelor fiscale administrate de organul fiscal central, prin domiciliu fiscal se înțelege:
  - pentru persoanele fizice, adresa unde își au domiciliul, potrivit legii, sau adresa unde locuiesc efectiv, în cazul în care aceasta este diferită de domiciliu;
  - pentru persoanele fizice care desfășoară activități economice în mod

- independent sau exercită profesii liberale, sediul activității sau locul unde se desfășoară efectiv activitatea principală;
- pentru asocierile și alte entități fără personalitate juridică, sediul acestora sau locul unde se desfășoară efectiv activitatea principală;

Prin adresa unde locuiesc efectiv se înțelege adresa locuinței, pe care o persoană o folosește în mod continuu peste 183 de zile într-un an calendaristic, întreruperile de până la 30 de zile nefiind luate în considerare. Dacă șederea are un scop exclusiv de vizită, concediu, tratament sau alte scopuri particulare asemănătoare și nu depășește perioada unui an, nu se consideră adresa unde locuiesc efectiv.

În situația în care domiciliul fiscal nu se poate stabili în cazul asocierilor și al altor entități fără personalitate juridică, domiciliul fiscal este locul în care se află majoritatea activelor.

- **Întreprindere economică** – activitatea economică desfășurată în mod organizat, permanent și sistematic, combinând resurse financiare, forță de muncă, materii prime, mijloace logistice și informație, pe riscul întreprinzătorului, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.
- **Întreprindere familială (ÎF)** – întreprinderea economică, fără personalitate juridică, organizată de membrii unei familii.
- **Întreprindere individuală (ÎI)** – întreprinderea economică, fără personalitate juridică, organizată de un întreprinzător persoană fizică.
- **Întreprinzător** – persoana fizică care organizează o întreprindere economică.
- **Norma de venit pentru activități independente** – reprezintă o sumă fixă stabilită anual de către direcția generală a finanțelor publice, în funcție de specificul activității și de zona în care persoanele respective

își desfășoară activitatea. Nomenclatorul activităților independente pentru care venitul net se poate determina pe baza normelor anuale de venit, activități desfășurate de contribuabili din producție, comerț și prestări de servicii în vederea realizării de venituri, a fost aprobat prin O.M.F.P. nr. 925/2017.

- **Norma de venit anuală, pentru închirierea în scop turistic a unui număr de camere cuprins între 1 și 5 camere inclusiv** se publică anual, de către direcțiile generale regionale ale finanțelor publice, iar nivelul normelor anuale de venit se stabilește prin ordin emis de instituția competentă în coordonarea activității turistice, pe categorii de localități, în funcție de amplasamentul locuinței.

- **Normele de venit agricole**, precum și datele necesare calculului acestora se stabilesc de către entitățile publice mandatate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

- **Organul fiscal competent** este:
  - a) organul fiscal central (din cadrul ANAF, în a cărui rază teritorială contribuabilul are adresa unde își are domiciliul, potrivit legii, sau adresa unde locuiește efectiv, în cazul în care aceasta este diferită de domiciliul, pentru persoanele fizice care au domiciliul fiscal în România);
  - b) organul fiscal central competent, potrivit legii, pentru administrarea contribuabililor persoane fizice fără domiciliu fiscal în România.

- **Patrimoniul de afecțatune** – masă patrimonială în cadrul patrimoniului întreprinzătorului, reprezentând totalitatea drepturilor și obligațiilor afectate, prin declarație scrisă ori, după caz, prin acordul de constituire sau printr-un act adițional la acesta, exercitării unei activități economice.

- **Persoană fizică autorizată (PFA)** – întreprinderea economică, fără personalitate juridică, organizată de o persoană fizică ce folosește, în principal, forța sa de muncă.

5. Organizarea contabilității

Persoanele fizice care desfășoară activități producătoare de venit, definite de Codul fiscal, și ale căror venituri sunt determinate în sistem real au obligația să conducă evidența contabilă pe baza regulilor contabilității în partidă simplă sau, la opțiunea acestora, pe baza regulilor contabilității în partidă dublă, potrivit reglementărilor contabile emise în acest sens, cu excepția situației în care în legislația fiscală se prevede altfel.

În conformitate cu prevederile legale, evidența contabilă în partidă simplă sau în partidă dublă se ține în limba română și în moneda națională.

Orice operațiune economico-financiară se consemnează în momentul efectuării ei într-un document care stă la baza evidențierii în contabilitatea în partidă simplă, dobândind astfel calitatea de document justificativ.

Documentele justificative care se evidențiază în contabilitatea în partidă simplă angajează răspunderea persoanelor care le-au întocmit.

Operațiunile efectuate în valută se evidențiază în contabilitate în moneda națională, utilizându-se cursul de schimb valutar de la data efectuării operațiunii.

Prin curs de schimb de la data efectuării operațiunii se înțelege cursul de schimb al pieței valutare, comunicat de Banca Națională a României, din ultima zi bancară anterioară operațiunii, disponibil ca informație la momentul efectuării operațiunii (încasare, plată, emiteri de documente).

Reglementările contabile privind contabilitatea în partidă simplă se aplică de către următoarele categorii de persoane:

- a) persoanele fizice și asocierile fără personalitate juridică ale căror venituri sunt supuse impozitului pe venit în conformitate cu prevederile

Codului fiscal, al căror venit net anual este determinat în sistem real, pe baza datelor din contabilitate, fiind obținut din următoarele surse:

- activități independente;
- cedarea folosinței bunurilor, respectiv închirierea de camere de locuit în scop turistic, de către persoane fizice care desfășoară activități producătoare de venit și al căror venit net anual este determinat în sistem real, potrivit Codului fiscal;
- activități agricole, silvicultură și piscicultură.

Aceste persoane trebuie să conducă contabilitatea în partidă simplă (bazată pe regulile contabilității de trezorerie – încasări și plăți) sau vor putea opta pentru contabilitatea în partidă dublă (bazată pe regulile contabilității de angajamente).

Excepție de la această regulă vor face doar cei în al căror act normativ de înființare există prevederi exprese privind ținerea contabilității în partidă simplă;

b) persoanele sau entitățile care, prin actul normativ de înființare, prin legi speciale sau prin alte acte normative, au obligația Ținerii contabilității în partidă simplă, cu excepția persoanelor juridice fără scop patrimonial.

5.1. Contabilitatea în partidă simplă

Pentru evidențierea în contabilitatea în partidă simplă a operațiunilor efectuate se utilizează următoarele registre contabile:

- Registrul-jurnal de încasări și plăți (cod 14-1-1/b) și
- Registrul-inventar (cod 14-1-2/b).

Începând cu data de 01.03.2015, nu mai există obligația parafării celor două registre contabile obligatorii la organele fiscale.

Registrele de contabilitate parafate și înregistrate la organele fiscale teritoriale anterior intrării în vigoare a reglementărilor din O.M.F.P. nr. 170/2015

pot fi utilizate până la epuizare, cu condiția respectării conținutului de informații și a normelor de întocmire și utilizare a acestora.

Registrele de contabilitate se utilizează în strictă concordanță cu destinația acestora și se prezintă în mod ordonat și astfel completate, încât să permită în orice moment identificarea și controlul operațiunilor economico-financiare efectuate.

Registrul-jurnal de încasări și plăți (cod 14-1-1/b) servește la înregistrarea cronologică a tuturor sumelor încasate și plătite, atât în numerar, cât și prin conturi bancare.

Sumele aferente operațiunilor în valută se înregistrează în Registrul-jurnal de încasări și plăți (cod 14-1-1/b) în lei, cu menționarea în coloana de explicații a valorii în valută.

În Registrul-jurnal de încasări și plăți se înregistrează atât operațiunile în numerar, cât și cele efectuate prin contul curent de la bancă, la valoarea prevăzută în documentele justificative, inclusiv taxa pe valoarea adăugată (TVA), chiar dacă persoana este înregistrată în scopuri de TVA.

Încasările din Registrul-jurnal de încasări și plăți vor cuprinde:

- sumele încasate din desfășurarea activității;
- aporiturile în numerar și prin conturi bancare aduse la începerea activității ori în cursul desfășurării acesteia;
- sumele primite sub formă de credite bancare sau de alte împrumuturi;
- sumele primite ca despăgubiri;
- sumele primite sub formă de sponsorizări, mecenat sau donații;
- sumele primite reprezentând forme de sprijin cu destinație specială din fonduri nerambursabile (subvenții);
- alte sume încasate (de exemplu: restituiri de impozite, taxe, penalități).

Plățile din Registrul-jurnal de încasări și plăți cuprind:

- plățile efectuate în cadrul activității desfășurate în scopul realizării de venituri;

- sumele reprezentând restituirea aporturilor în numerar și prin conturi bancare;
- sumele reprezentând rambursarea de credite bancare sau de alte împrumuturi;
- alte plăți efectuate (de exemplu: penalități, amenzi plătite ș.a.).

Sumele înregistrate în Registrul-jurnal de încasări și plăți (cod 14-1-1/b) se totalizează lunar.

Registrul-inventar (cod 14-1-2/b) servește la înregistrarea elementelor de natura activelor și datoriilor inventariate (elementele patrimoniale, creanțele și datoriile).

În funcție de necesități, persoanele care conduc contabilitatea în partidă simplă sau în partidă dublă pot utiliza și alte formulare financiar-contabile prevăzute în O.M.F.P. nr. 2.634/2015 privind documentele financiar-contabile, precum și în alte acte normative.

Factura se întocmește și se utilizează în conformitate cu prevederile Codului fiscal.

5.1.1. Exemplu înregistrări în contabilitatea în partidă simplă

Un cabinet stomatologic (persoană care desfășoară activitate liberal) realizează următoarele operațiuni majore în cursul anului 2022, an de înființare:

Luna septembrie

Încasează fonduri europene în sumă de 25.000 lei pentru dotarea cabinetului.

Fondurile acoperă, conform contractului încheiat, 80% din valoarea dotărilor. Suma de 20.000 lei este aferentă imobilizărilor și 5.000 lei este aferentă materialelor necesare.

7. Registrele contabile și Registrul de evidență fiscală

7.1. Registrele contabile obligatorii pentru evidența contabilă în partidă simplă și modelul acestora

Pentru evidența contabilă în partidă simplă, registrele obligatorii sunt:

1. Registrul-jurnal de încasări și plăți (cod 14-1-1/b)

Registrul-jurnal de încasări și plăți se editează anual sau la cererea organului de control.

Registrul-jurnal de încasări și plăți se arhivează împreună cu documentele justificative care au stat la baza întocmirii acestuia.

Conținutul minimal obligatoriu de informații al Registrului-jurnal de încasări și plăți este următorul:

- data efectuării operațiunii de încasare/plată;
- denumirea și numărul documentului justificativ care stă la baza înregistrării operațiunii;
- explicații privind natura operațiunii;
- suma încasată în numerar sau prin bancă, ce rezultă din fiecare document justificativ;
- suma plătită în numerar sau prin bancă, ce rezultă din fiecare document justificativ.

Modelul Registrului-jurnal de încasări și plăți (cod 14-1-1/b) este următorul:

Nr. pagină .....

REGISTRUL-JURNAL DE ÎNCASĂRI ȘI PLĂȚI

Nr. crt.	Data operațiunii de încasare/plată	Documentul (fel, număr)	Explicații	Încasări		Plăți	
				Numerar	Bancă	Numerar	Bancă
0	1	2	3	4	5	6	7

2. Registrul-inventar (cod 14-1-2/b)

Registrul-inventar se întocmește de către persoanele care conduc contabilitatea în partidă simplă, într-un exemplar.

Registrul-inventar se completează la începutul activității, la sfârșitul exercițiului financiar, precum și cu ocazia încetării activității.

Registrul-inventar se completează prin înscrierea tuturor elementelor inventariate, element cu element, sau prin preluarea totalurilor din listele de inventariere a elementelor grupate după natura lor, potrivit opțiunii persoanei respective; în acest caz, listele de inventariere se anexează la Registrul-inventar.

În cazul încetării activității, Registrul-inventar se completează cu valoarea elementelor inventariate faptic la acea dată.

În coloana 1 se înscrie numărul curent al fiecărei operațiuni înregistrate în ordine cronologică.

În coloana 2 se înscriu elementele inventariate, fie element cu element, fie denumirea grupei de elemente inventariate, preluată din lista de inventariere.

În coloana 3 se înscrie valoarea de inventar reprezentată de:

- valoarea de intrare a elementelor patrimoniale inventariate, potrivit documentelor justificative, sau totalurile din listele de inventariere a elementelor patrimoniale grupate după natura lor;

- valoarea rămasă de încasat, respectiv de plată, rezultată în urma inventarierii creanțelor și a datoriilor.

În condițiile conducerii evidenței contabile în partidă simplă cu ajutorul tehnicii de calcul, Registrul-inventar se editează anual sau la cererea organului de control.

Registrul-inventar se arhivează împreună cu documentele justificative care au stat la baza întocmirii lui.

În aplicarea prevederilor art. 68 din Codul fiscal, toate bunurile, drepturile și obligațiile aferente desfășurării activității se înscriu în Registrul-inventar și constituie patrimoniul afacerii.

Modelul Registrului-inventar (cod 14-1-2/b) este următorul:

Nr. pagină .....

REGISTRUL-INVENTAR la data de .....

Nr. crt.	Denumirea elementelor inventariate	Valoarea de inventar
1	2	3

Întocmit,

7.2. Registrele contabile obligatorii pentru evidența contabilă în partidă dublă și modelul acestora

Registrele de contabilitate se utilizează în strictă concordanță cu destinația acestora și se prezintă în mod ordonat și completate astfel încât să permită în orice moment identificarea și controlul operațiunilor contabile efectuate.

Registrele de contabilitate se pot prezenta sub formă de registre, foi volante sau listări informatice, după caz.

Numerotarea paginilor registrelor se face în ordine crescătoare, iar volumele se numerotează în ordinea completării lor.

Entitățile care aplică contabilitatea în partidă dublă vor completa:

1. Registrul-jurnal (cod 14-1-1)

Registrul-jurnal (cod 14-1-1) este un document contabil obligatoriu în care se înregistrează cronologic toate operațiunile economico-financiare efectuate de entitate.

Operațiunile de aceeași natură, realizate în același loc de activitate (atelier, secție etc.), pot fi recapitulate într-un document centralizator, denumit jurnal auxiliar, care stă la baza înregistrării în Registrul-jurnal.

Entitățile pot utiliza jurnale auxiliare pentru: operațiunile de casă și bancă, decontările cu furnizorii, situația încasării-achitării facturilor etc.

Înregistrările din Registrul-jurnal trebuie să cuprindă elemente cu privire la: felul, numărul și data documentului justificativ, explicații privind operațiunile respective și colturile sintetice debitoare și creditoare în care s-au înregistrat sumele corespunzătoare operațiunilor efectuate.

Entitățile care utilizează jurnale auxiliare pot înregistra în Registrul-jurnal sumele centralizate pe conturi, preluate din aceste jurnale. Registrul-jurnal se editează la cererea organelor de control și pentru necesitățile entității.

Registrul-jurnal (cod 14-1-1) se utilizează pentru înregistrarea cronologică a tuturor operațiunilor economico-financiare consemnate în documentele justificative. Pentru operațiunile care nu au la bază documente justificative se întocmește Nota de contabilitate (cod 14-6-2/A).

12. Casă, bancă, deconturi

12.1. Evidența sumelor din casierie. Încasări și plăți în numerar

Persoanele fizice care desfășoară activitatea în mod independent nu au obligația de a completa Registrul de casă, însă **soldul din casierie este plafonat, începând cu data de 10.11.2023**, ceea ce înseamnă că și aceste persoane trebuie să țină evidența zilnică a sumelor încasate și plătite în numerar.

Astfel, plafoanele prevăzute în Legea nr. 70/2015 cu modificările aduse prin Legea nr. 296/2023, O.U.G. nr. 98/2023 și O.U.G. nr. 115/2023 se vor aplica și persoanelor fizice autorizate, precum și altor categorii de contribuabili. Mai exact, este vorba despre:

- persoane fizice autorizate (PFA),
- întreprinderi individuale (ÎI),
- întreprinderi familiale (ÎF),
- liber-profesioniști (PFI),
- persoane fizice care desfășoară activități în mod independent,
- asocieri și alte entități cu sau fără personalitate juridică.

Aceste persoane pot încasa sume de bani în numerar de la o altă PFA sau de la ÎI, ÎF societate etc, de exemplu, în limita a 5.000 lei/zi/persoană.

De asemenea, se pot efectua plăți în numerar către o altă PFA, ÎI, ÎF, PFI etc. societate, în limita a 5.000 lei/zi/persoană, dar nu mai mult de un plafon total de 10.000 lei/zi.

În același timp, plățile din avansuri spre decontare se vor realiza în limita unui plafon zilnic de 5.000 lei, stabilit pentru fiecare persoană care a primit avansuri spre decontare.

Încasările fragmentate în numerar de la beneficiari pentru facturile a căror valoare este mai mare de 5.000 lei sunt interzise.

Practic, dacă o persoană (PFA, ÎI, ÎF etc.) va avea de încasat o factură cu o valoare mai mare de 5.000 lei, acestea nu are voie să fracționeze suma de încasat în mai multe tranșe în numerar, ci va putea să încaseze maximum 5.000 lei în numerar și restul prin bancă.

Sunt interzise plățile fragmentate în numerar către furnizorii de bunuri și servicii pentru facturile a căror valoare este mai mare de 5.000 lei. Cu alte cuvinte, dacă o persoană (PFA, ÎI, ÎF etc.) va avea de plătit o factură a cărei valoare depășește plafonul de 5.000 lei, va putea plăti maximum 5.000 lei în numerar și restul prin bancă. Numai în cazul în care o persoană (PFA, ÎI, ÎF etc.) are de plătit o factură către magazine de tipul cash and carry (ex: Metro, Selgros), plata poate fi efectuată cu maximum 10.000 lei în numerar/zi.

De exemplu, o persoană (PFA, ÎI, ÎF etc.) poate să încaseze în numerar de la persoane fizice, reprezentând cesiuni de creanțe, primiri de împrumuturi sau alte finanțări, precum și contravaloarea unor livrări de bunuri sau a unor prestări de servicii, în limita unui plafon zilnic de 10.000 lei de la o persoană și le este interzis să efectueze încasări fragmentate de la persoanele fizice pentru operațiunile de mai sus, dacă acestea au o valoare mai mare de 10.000 lei.

Prevederile menționate anterior nu se vor aplica pentru livrările de bunuri și prestările de servicii efectuate cu plata în rate, în condițiile în care între aceste persoane (PFA, ÎI, ÎF etc.) și persoanele fizice sunt încheiate contracte de vânzare-cumpărare cu plata în rate, conform legii.

În ceea ce privește operațiunile de plăți în numerar, reprezentând contravaloarea unor achiziții de bunuri sau a unor prestări de servicii, dividende, cesiuni de creanțe sau alte drepturi și restituiri de împrumuturi sau alte finanțări, efectuate de persoanele fizice autorizate către persoane fizice,

nu pot depăși plafonul zilnic de 10.000 lei către o persoană. Sunt interzise plățile fragmentate în numerar către o persoană, pentru tranzacțiile mai mari de 10.000 lei.

Operațiunile de încasări și plăți efectuate între PFA, ÎI, ÎF etc. și persoane fizice (ex. creditare PFA de către titularul PFA), reprezentând primiri ori restituiri de împrumuturi sau alte finanțări, indiferent de natura și destinația acestora, se efectuează numai prin instrumente de plată fără numerar, adică numai prin bancă.

În cazul facturilor stornate, aferente bunurilor returnate și/sau serviciilor care nu au fost prestate, cu valori mai mari de 5.000 lei, restituirea sumelor aferente va putea fi efectuată astfel: 5.000 lei în numerar, iar sumele care depășesc acest plafon vor putea fi restituite numai prin instrumente de plată fără numerar (bancă).

În cazul returnării de bunuri de către persoanele fizice și, respectiv, neprestării de servicii către persoanele fizice, restituirea sumelor aferente poate fi efectuată în numerar în limita a 10.000 lei, sumele care depășesc acest plafon putând fi restituite numai prin instrumente de plată fără numerar.

Prin excepție, în cazul în care, la data restituirii, persoanele fizice declară pe propria răspundere că nu mai dețin cont bancar, restituirea se poate face integral în numerar, indiferent de nivelul sumei care trebuie restituită.

Este interzis ca PFA, ÎI, ÎF etc să acorde orice avantaje clienților pentru efectuarea de plăți în numerar.

Sumele în numerar aflate în casieria PFA, ÎI, ÎF etc. nu pot depăși, **la sfârșitul fiecărei zile, plafonul de 50.000 lei.**

Sumele în numerar care depășesc plafonul se depun în conturile bancare ale acestor persoane în termen de două zile lucrătoare. Se admite depășirea

acestui plafon numai cu sumele aferente plății salariilor și a altor drepturi de personal, precum și a altor operațiuni cu persoane fizice, pentru o perioadă de 3 zile lucrătoare de la data prevăzută pentru plata acestora.

Persoanele fizice care nu vor respecta limitele impuse de Legea nr. 70/2015 pentru încasările și plățile în numerar vor fi sancționate cu amenzi.

Concret, acestea ar putea primi o amendă de 25% din suma încasată/plătită, respectiv deținută în casierie, care depășește plafonul stabilit de prezentul capitol pentru fiecare tip de operațiune, dar nu mai puțin de 500 lei.

Exemplu:

Dacă în casierie se găsește la un eventual control suma de 100.000 lei, se va aplica o amendă egală cu: $25\% * (100.000 \text{ lei} - 50.000 \text{ lei}) = 12.500 \text{ lei}$.

12.2. Evidența sumelor din conturile bancare

Pentru o evidențiere corectă a operațiunilor privind încasările și plățile prin bancă (PFA, ÎI, ÎF etc.) vor deschide conturi bancare în lei și în valută, distincte de deconturile bancare personale ale persoanei fizice.

Operațiunile efectuate în valută se evidențiază în contabilitate în moneda națională, utilizându-se cursul de schimb valutar de la data efectuării operațiunii.

Prin curs de schimb de la data efectuării operațiunii se înțelege cursul de schimb al pieței valutare, comunicat de Banca Națională a României, din ultima zi bancară anterioară operațiunii, disponibil ca informație la momentul efectuării operațiunii (încasare, plată, emitere de documente).

Registrul de bancă poate avea următorul model:

15. Venituri

15.1. Venituri neimpozabile

1. Sunt venituri neimpozabile din agricultură, acele venituri realizate de persoanele fizice/membrii asocierilor fără personalitate juridică din valorificarea în stare naturală a următoarelor categorii de produse:
  - a) produse culese din flora sălbatică, exclusiv masa lemnoasă. În cazul masei lemnoase, sunt venituri neimpozabile numai veniturile realizate din exploatarea și valorificarea acestora în volum maxim de 20 mc/an din pădurile pe care aceștia le au în proprietate;
  - b) produse capturate din fauna sălbatică, cu excepția celor realizate din activitatea de pescuit comercial care se impozitează potrivit regulilor de impunere aplicabile veniturilor din activități independente;
  - c) veniturile obținute din exploatarea pășunilor și fânețelor naturale.

2. Veniturile din următoarele activități:
  - a) cultivarea produselor agricole vegetale, precum și prelucrarea, procesarea și valorificarea lor în stare naturală;
  - b) exploatarea plantațiilor viticole, pomicole, arbuștilor fructiferi și altele asemenea;
  - c) creșterea și exploatarea animalelor, inclusiv din valorificarea produselor de origine animală, în stare naturală,

Sunt venituri neimpozabile, în limitele stabilite potrivit tabelului următor:

Nr. crt.	Produse vegetale	Suprafață
1.	Cereale	până la 2 ha
2.	Plante oleaginoase	până la 2 ha
3.	Cartof	până la 2 ha
4.	Sfeclă de zahăr	până la 2 ha
5.	Tutun	până la 1 ha

6.	Hamei pe rod	până la 2 ha
7.	Legume în câmp	până la 0,5 ha
8.	Legume în spații protejate	până la 0,2 ha
9.	Leguminoase pentru boabe	până la 1,5 ha
10.	Pomi pe rod	până la 1,5 ha
11.	Vie pe rod	până la 1 ha
12.	Arbuști fructiferi	până la 1 ha
13.	Flori și plante ornamentale	până la 0,3 ha
14.	Plante medicinale și aromatice	până la 2 ha
15.	Căpșun	până la 1,0 ha
16.	Plante furajere	până la 2,0 ha inclusiv

	Animale	Nr. capete/Nr. de familii de albine
1.	Vaci	până la 2
2.	Bivolite	până la 2
3.	Oi	până la 50
4.	Capre	până la 25
5.	Porci pentru îngrășat	până la 6
6.	Albine	până la 75 de familii
7.	Păsări de curte	până la 100

În cazul persoanelor fizice/membrilor asocierilor fără personalitate juridică, cultivarea terenurilor cu soiuri de plante pentru producția destinată furajării animalelor deținute de contribuabilii respectivi pentru care venitul se determină pe baza normelor de venit și a celor prevăzute în tabelul de mai sus nu generează venit impozabil.

15.2. Venituri brute

Venitul brut cuprinde:

- a) sumele încasate și echivalentul în lei al veniturilor în natură din desfășurarea activității;
- b) veniturile sub formă de dobânzi din creanțe comerciale sau din alte creanțe utilizate în legătură cu o activitate independentă;

- c) câștigurile din transferul activelor din patrimoniul afacerii, utilizate într-o activitate independentă, exclusiv contravaloarea bunurilor rămase după încetarea definitivă a activității;
- d) veniturile din angajamentul de a nu desfășura o activitate independentă sau de a nu concura cu o altă persoană;
- e) veniturile din anularea sau scutirea unor datorii de plată apărute în legătură cu o activitate independentă;
- f) veniturile înregistrate de casele de marcat cu memorie fiscală, instalate ca aparate de taxat pe autovehiculele de transport persoane sau bunuri în regim de taxi.

În venitul brut se includ toate veniturile în bani și în natură, cum ar fi: venituri din vânzarea de produse și de mărfuri, venituri din prestarea de servicii și executarea de lucrări, venituri din vânzarea sau închirierea bunurilor din patrimoniul afacerii, și orice alte venituri obținute din exercitarea activității, inclusiv încasările efectuate în avans care se referă la alte exerciții fiscale, precum și veniturile din dobânzile primite de la bănci pentru disponibilitățile bănești aferente afacerii, din alte activități adiacente și altele asemenea.

În venitul brut se includ și veniturile încasate ulterior încetării activității independente, pe baza facturilor emise și neîncasate până la încetarea activității.

Prin activități adiacente se înțelege toate activitățile care au legătură cu obiectul de activitate autorizat.

În venitul brut al afacerii se include și suma reprezentând contravaloarea bunurilor și drepturilor din patrimoniul afacerii care trec pe parcursul exercitării activității în patrimoniul personal al contribuabilului, operațiune considerată din punct de vedere fiscal o înstrăinare. Evaluarea acestora se face la prețurile practice pe piață sau stabilite prin expertiză tehnică.

În cazul schimbării modalității de exercitare a unei activități, precum și al transformării formei de exercitare a acesteia într-o altă formă, potrivit

legislației în materie, în condițiile continuării activității, se include în venitul brut al afacerii care urmează să se transforme/schimbe și contravaloarea bunurilor și drepturilor care trec în patrimoniul afacerii în care s-a transformat/schimbat.

În cazul bunurilor și al drepturilor amortizabile care trec în patrimoniul altei afaceri prin schimbarea modalității de exercitare a unei activități și/sau transformarea formei de exercitare a acesteia într-o altă formă, potrivit legislației în materie, se aplică următoarele reguli:

a) cele cu valoare rămasă de amortizat se înscriu în Registrul-inventar la această valoare, care constituie și bază de calcul al amortizării;

b) cele complet amortizate se înscriu în Registrul-inventar la valoarea stabilită prin expertiză tehnică sau la prețul practicat pe piață; pentru acestea nu se calculează amortizare și valoarea acestora nu constituie cheltuială deductibilă din veniturile noii activități.

În cazul bunurilor și al drepturilor neamortizabile care trec în patrimoniul altei afaceri prin schimbarea modalității de exercitare a unei activități și/sau transformarea formei de exercitare a acesteia într-o altă formă, potrivit legislației în materie, acestea se înscriu în Registrul-inventar la valoarea înscrisă în evidența contabilă din care provin și nu constituie cheltuială deductibilă din veniturile noii activități.

Nu sunt considerate venituri brute:

- a) aporturile în numerar sau echivalentul în lei al aporturilor în natură făcute la începerea unei activități sau în cursul desfășurării acesteia;
- b) sumele primite sub formă de credite bancare sau de împrumuturi de la persoane fizice sau juridice;
- c) sumele primite ca despăgubiri;
- d) sumele sau bunurile primite sub formă de sponsorizări și mecenat, conform legii, sau donații.

17. Contribuții sociale obligatorii și opționale

17.1. Contribuții sociale obligatorii

Contribuțiile sociale obligatorii sunt contribuția de asigurări sociale (CAS) și contribuția de asigurări sociale de sănătate (CASS).

17.1.1. Contribuția de asigurări sociale (CAS)

Contribuabilii la sistemul public de pensii, respectiv cetățenii români, cetățenii altor state sau apatrizii, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul sau reședința în România etc. datorează după caz contribuția de asigurări sociale (CAS) pentru următoarele categorii de venituri:

- a) venituri din activități independente așa cum sunt descrise la pct. 1.1. din prezenta lucrare;
- b) venituri din drepturi de proprietate intelectuală (cu excepția exploataării de către moștenitori a dreptului de proprietate intelectuală, remunerației reprezentând dreptul la dreptul de suită, remunerației compensatorii pentru copia privată).

Așadar, începând cu veniturile aferente anului 2023, pentru persoanele fizice care realizează venituri din activități independente și din drepturi de proprietate intelectuală (cu excepția exploataării de către moștenitori a dreptului de proprietate intelectuală, remunerației reprezentând dreptul la dreptul de suită, remunerației compensatorii pentru copia privată), baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale o reprezintă venitul ales de contribuabil, care nu poate fi mai mic decât:

- a) nivelul de 12 salarii minime brute pe țară, valabil la data de 1 ianuarie a anului pentru care se datorează contribuția, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 48.600 lei și 97.200 lei (echivalentul a 12-24 de salarii minime brute pe țară);
- b) nivelul de 24 de salarii minime brute pe țară, valabil la data de 1 ianuarie a anului pentru care se datorează contribuția, în cazul veni-

turilor realizate de peste 97.200 lei (echivalentul a minimum 24 de salarii minime brute pe țară).

Dacă o persoană obține venituri din diferite surse (exclusiv venituri din salarii), la stabilirea contribuției de asigurări sociale (CAS) se iau în considerare veniturile cumulate.

Veniturile cumulate se referă la:

- a) veniturile nete și/sau normele anuale de venit din activități independente;
- b) venitul brut realizat din în baza contractelor de activitate sportive;
- c) veniturile nete din drepturi de proprietate intelectuală.

Nu datorează contribuția de asigurări sociale (CAS):

- persoanele fizice asigurate în sisteme proprii de asigurări sociale, din activități pentru care există obligația asigurării în aceste sisteme potrivit legii (ex. avocații);
- persoanele fizice care au calitatea de pensionari;
- persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor nu datorează contribuția de asigurări pentru veniturile din drepturi de proprietate intelectuală.

Prin urmare, persoanele fizice care nu se încadrează în plafonul anual pot opta, pentru plata contribuție de asigurări sociale (CAS), pentru anul curent, în condițiile prevăzute pentru persoanele care estimează că realizează venituri anuale peste nivelul a 12 salarii minime brute pe țară.

Baza anuală de calcul al CAS o reprezintă venitul ales de contribuabil, care nu poate fi mai mic decât nivelul a 12 salarii minime brute pe țară.

Cota contribuției de asigurări sociale (CAS) este 25%:

Exemplu:

Dacă salariul de bază minim brut pe țară în vigoare la data de 1 ianuarie 2025 este de 4.050 lei și o persoană realizează venituri sub plafonul de 48.600 lei (12 salarii minime pe economie x 4.050 lei), nu are obligația de

plată a CAS, însă se poate asigura opțional în sistemul de asigurări sociale prin depunerea declarației unice (formular 212) până la data de 25 mai 2026. Dacă venitul anual ales de contribuabil este salariul minim, acesta va datora CAS de 25% pentru anul 2025, în sumă de 12.150 lei (4.050 lei x 12 x 25%).

În situația în care veniturile realizate de către contribuabil sunt între 48.600 lei (12 salarii minime brute garantate în plată) și 97.200 lei (24 salarii minime brute garantate în plată), acesta va datora CAS de 25% pentru anul 2025, în sumă de 12.150 lei.

Dacă veniturile realizate de contribuabil depășesc 97.200 lei (24 de salarii minime brute garantate în plată), acesta va datora CAS de 25% pentru anul 2025, în sumă de 24.300 lei.

17.1.2. Contribuția de asigurări sociale de sănătate (CASS)

Contribuabilii la sistemul de asigurări sociale de sănătate datorează, după caz, contribuția de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile din România și din afara României, cu respectarea legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și a acordurilor privind sistemele de securitate socială la care România este parte, pentru care există obligația declarării în România, realizate din următoarele categorii de venituri:

- a) venituri din activități independente;
- b) venituri din drepturi de proprietate intelectuală;
- c) venituri din asocierea cu o persoană juridică;
- d) venituri din cedarea folosinței bunurilor;
- e) venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură;
- f) venituri din investiții;
- g) venituri din alte surse.

17.1.2.1 Contribuția de asigurări sociale de sănătate, pentru veniturile din activități independente

Începând cu anul 2024, contribuția de asigurări sociale de sănătate se calculează diferit, față de alte venituri, pentru veniturile din activități independente.

Astfel, persoanele fizice care realizează venituri din activități independente, din una sau mai multe surse, datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la o bază anuală de calcul egală cu venitul net anual realizat/brut sau norma anuală de venit, respectiv norma anuală de venit ajustată, care nu poate fi mai mică decât nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la data de 1 ianuarie a anului pentru care se datorează contribuția, și nici mai mare decât nivelul unei baze anuale de calcul egală cu 60 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației unice (formular 212), adică data de 25 mai 2026, pentru anul 2025.

La determinarea bazei anuale de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate nu se iau în considerare pierderile fiscale anuale.

Așadar, venitul net nu poate fi mai mic decât nivelul a 6 salarii minime brute pe țară în vigoare la data de 1 ianuarie a anului pentru care se datorează contribuția, astfel că, dacă salariul minim în anul 2025 este 4.050 lei, CASS minim datorată va fi de 2.430 lei $(4.050 \text{ lei} \times 6) \times 10\%$ și maxim 24.300 lei $(4.050 \text{ lei} \times 60) \times 10\%$.

17.1.2.2 Contribuția de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile din drepturi de proprietate intelectuală, asocierea cu o persoană juridică, cedarea folosinței bunurilor, venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, venituri din investiții, venituri din alte surse

Persoanele fizice care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, asocierea cu o persoană juridică, cedarea folosinței bunurilor, venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, venituri din investiții, venituri din alte surse, din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate începând cu veniturile aferente anului 2024 astfel:

- a) la nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a Declarației unice (formular 212), în cazul veniturilor realizate cuprinse între 24.300 lei și 48.600 lei (6 și 12 salarii minime brute pe țară);

23. Arhivarea și păstrarea documentelor financiar-contabile

Entitățile au obligația păstrării în arhiva lor a registrelor de contabilitate, a celorlaltor documente contabile, precum și a documentelor justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate a operațiunilor economico-financiare.

Documentele justificative, registrele de contabilitate și celelalte documente financiar-contabile se păstrează la domiciliul fiscal, la sediul social sau la sediile secundare.

Așadar, începând cu anul 2016, documentele pot fi arhivate atât pe suport hârtie, cât și pe suport electronic.

Astfel, documentele se pot păstra pe suporturi tehnice în cazul în care evidența contabilă este ținută cu ajutorul programelor informatice. Totuși, există și o condiție: ca ele să poată fi listate în orice moment, fie atunci când entitatea are nevoie, fie la cererea organelor de control.

În același timp, legislația aflată în vigoare stabilește că documentele financiar-contabile pot fi păstrate, în baza unor contracte de prestări servicii, și de către operatori economici autorizați în prestarea de servicii arhivistice.

De menționat că, în acest caz, răspunderea în ceea ce privește păstrarea documentelor revine administratorului, ordonatorului de credite sau altor persoane care au obligația gestionării entității beneficiare.

23.1. Care sunt termenele de păstrare a documentelor financiar-contabile

Conform prevederilor din O.M.F.P. nr. 2.634/2015 privind documentele financiar-contabile, registrele de contabilitate obligatorii și documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitatea financiară se păstrează în arhiva persoanelor prevăzute la art. 1 din legea contabilității timp de 5 ani calculați de la data de 1 iulie a anului următor celui încheierii exercițiului financiar în care au fost întocmite, inclusiv pentru statele de salarii.

Documentele financiar-contabile care atestă proveniența unor bunuri cu durată de viață mai mare de 5 ani (bunuri de capital) se păstrează pe perioada corespunzătoare duratei de viață utilă a acestora.

În caz de încetare a activității unei entități, documentele financiar-contabile se păstrează în conformitate cu prevederile Legii societăților nr. 31/1990, republicate, cu modificările și completările ulterioare, sau se pot preda la arhivele statului.

23.2. Arhivarea documentelor în format hârtie sau în format electronic

În situația în care societatea păstrează documentele financiar-contabile în format hârtie, arhivarea lor trebuie să respecte două reguli generale, și anume:

- documentele să fie grupate în dosare, numerotate și șnuruite;
- gruparea documentelor în dosare să fie făcută cronologic și sistematic, în cadrul fiecărui exercițiu financiar la care se referă acestea.

Aceste dosare trebuie păstrate în spații special amenajate, unde pot fi asigurate împotriva degradării, distrugerii sau sustragerii.

În ceea ce privește evidența documentelor în arhivă, aceasta se ține, potrivit O.M.F.P. nr. 2.634/2015, cu ajutorul unui Registru de evidență, în care sunt consemnate dosarele și documentele intrate în arhivă, precum și mișcarea lor în decursul timpului.

Numai o comisie constituită potrivit procedurilor proprii ale entității poate elimina din arhivă documentele financiar-contabile. În această situație, este întocmit un proces-verbal în care se consemnează scăderea documentelor eliminate din Registrul de evidență al arhivei.

Nerespectarea obligației de a păstra, precum și a obligației de a prezenta organului fiscal datele arhivate în format electronic și aplicațiile informatice cu ajutorul cărora le-a generat se sancționează cu o amendă de la 2.000 lei la 3.500 lei, pentru celelalte persoane juridice, precum și pentru persoanele fizice.

23.3. Model decizie privind eliminarea documentelor din arhivă

Decizia nr. _____ din _____

Prin prezenta decizie, titularul PFA domnul/doamna ..... constituie comisia de inventariere și supraveghere în vederea eliminării din arhiva patrimoniului PFA a documentelor al căror termen legal de păstrare a expirat, conform O.M.F.P. nr. 2.634/ 2015, cu modificările și completările ulterioare.

Comisia va fi formată din:

1. _____, în calitate de președinte
2. _____, în calitate de membru.

Se efectuează inventarierea documentelor și se procedează la înregistrarea ieșirii acestora din Registrul de evidență al arhivei. Documentele ce urmează a fi distruse sunt cele a căror valabilitate a expirat, conform inventarului atașat.

Efectuarea inventarierii și supravegherea în vederea eliminării din arhiva patrimoniului societății a documentelor a căror termen legal de păstrare a expirat se va face în data de .....

Prezenta decizie va fi adusă la cunoștința persoanelor de mai sus.

Am luat la cunoștință:

Nume: ..... Semnatură: _____

Nume: ..... Semnatură: _____

În cazul păstrării pe suport electronic a documentelor financiar-contabile, inclusiv a celor care au fost convertite din format hârtie în format electronic, nu este obligatorie aplicarea prevederilor Legii nr. 135/2007 privind arhivarea documentelor în formă electronică, republicate.